

**Raport z ewaluacji wewnętrznej w obszarze:
Respektowanie norm społecznych
w Zespole Szkół im. o. M. Żelazka w Chludowie
w roku szkolnym 2018-2019**

Zespół Szkół im. o. M. Żelazka w Chludowie

I. PRZEDMIOT, CELE I METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO

Przedmiot ewaluacji

Przedmiotem badania ewaluacyjnego była kwestia respektowania norm społecznych w szkole, w szczególności znajomość i przestrzeganie przez uczniów tych norm społecznych, które wiążą się z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkole. Badanie zostało przeprowadzone w roku szkolnym 2018-2019.

Cele ewaluacji

Uzyskanie informacji na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły. Opracowanie planu działań mających na celu zwiększenie poziomu respektowania norm społecznych w szkole i zmniejszenia/wyeliminowania zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

Odbiorcy

- Dyrekcja szkoły
- Nauczyciele
- Rodzice
- Uczniowie

Czas trwania ewaluacji

Listopad – czerwiec 2018/2019

Pytania kluczowe

1. Czy w szkole respektowane są normy społeczne ? Czy relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu?
2. Jakie są sposoby reagowania i wyciągane konsekwencje za nieprzestrzeganie lub naruszanie norm społecznych i zasad bezpieczeństwa w szkole?
3. Jakie jest źródło i skala bezpieczeństwa lub jej braku wśród uczniów, nauczycieli i jakich dotyczy zachowań?
4. W jaki sposób szkoła zapewnia dzieciom bezpieczne i przyjazne warunki do nauki?

5. Czy podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są efektywne i wpływają na zmniejszenie/eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?
6. Czy rodzice i szkoła współpracują w kwestii przestrzegania norm i zapewnienia bezpieczeństwa?

Metodologia badań

Badania przeprowadzono z wykorzystaniem metody ilościowej, sondażowej z zastosowaniem kwestionariusza ankiety przeprowadzanej wśród:

- uczniów,
- nauczycieli,
- rodziców.

Raport z badania ewaluacyjnego zostanie sporządzony w formie pisemnej i będzie zaprezentowany na posiedzeniu rady pedagogicznej, na stronie internetowej szkoły oraz na lekcjach z wychowawcą.

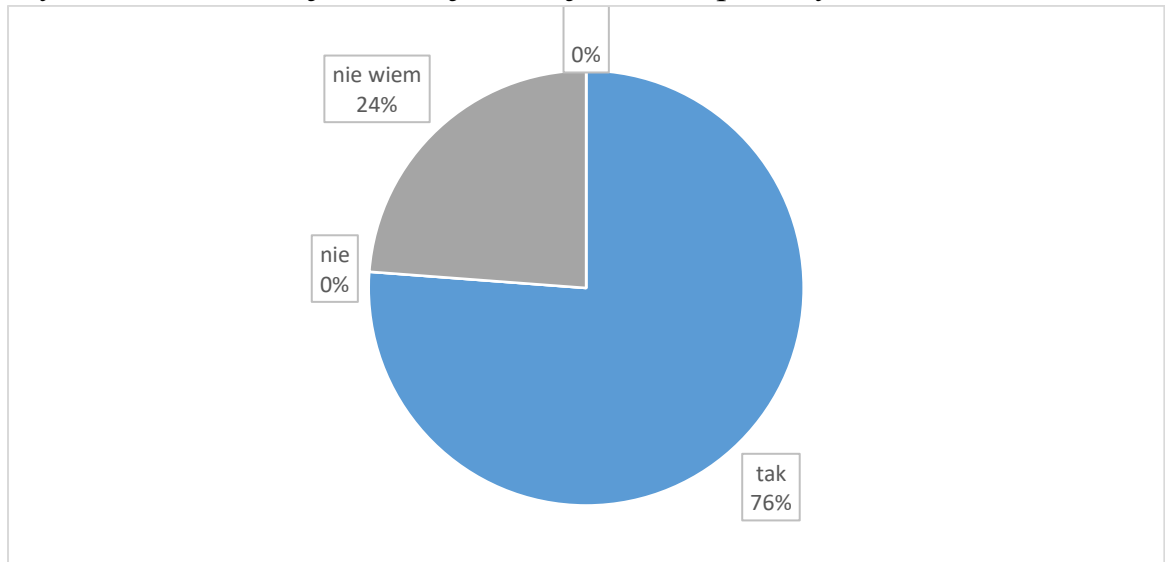
W badaniu wzięło udział:

- 42 uczniów z klas I - III;
- 30 rodziców;
- 7 nauczycieli

II. WYNIKI EWALUACJI

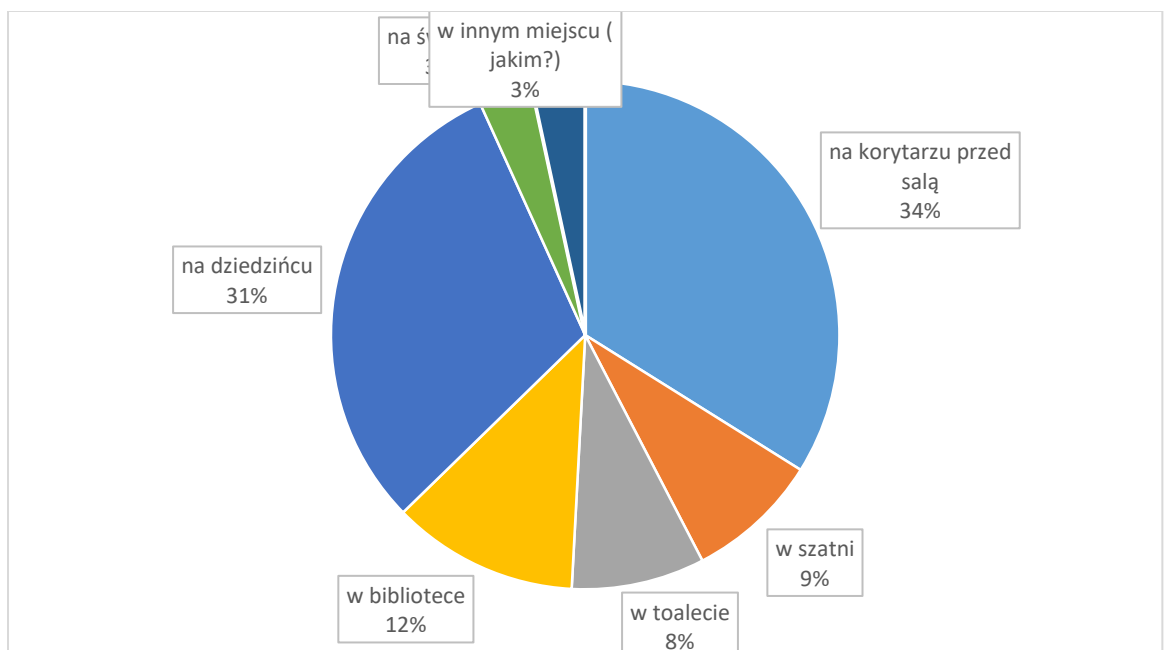
1. WYNIKI BADANIA UCZNIÓW

1. Czy uważasz, że twoja szkoła jest miejscem bezpiecznym dla uczniów?

32 uczniów stwierdziło, że szkoła jest miejscem bezpiecznym dla uczniów. Nikt nie odpowiedział negatywnie. Dziesięcioro nie wiedziało czy jest bezpiecznie czy nie.

2. W których miejscach w szkole najczęściej przebywasz podczas przerw?

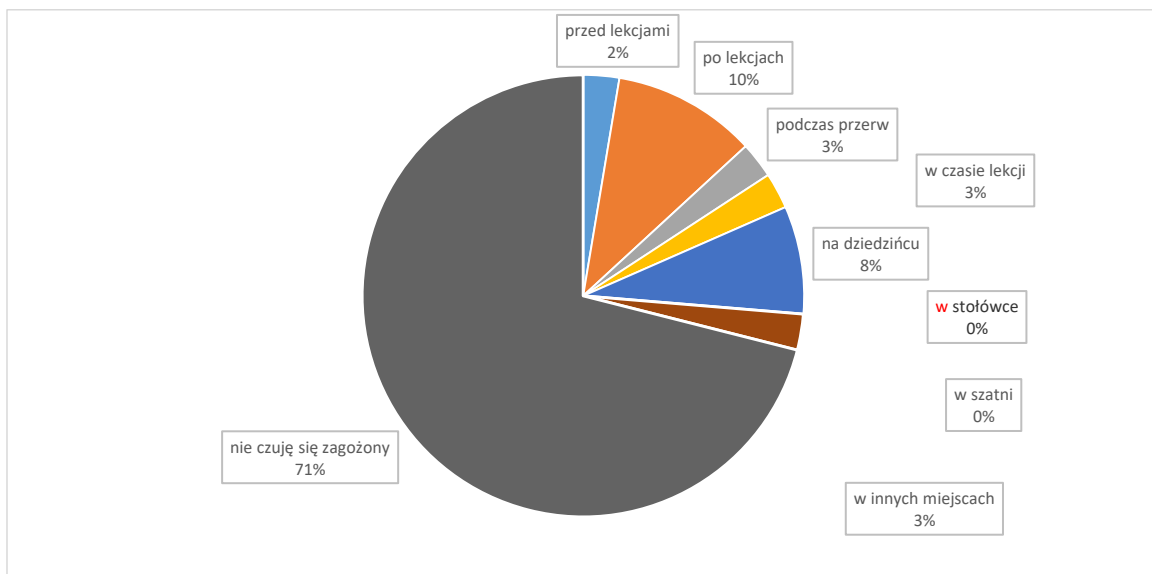
Podczas badania dzieci wskazały miejsca w których najchętniej przebywają podczas przerw. Najwięcej, bo 20, lubi przebywać na korytarzu, 18 na dziedzińcu, 7 w bibliotece, po 5 w szatni i toalecie, 2 na świetlicy. Dzieci wymieniły również salę i miejsce przy oknie.

3. Czy wśród podanych wyżej są miejsca, których raczej unikasz?

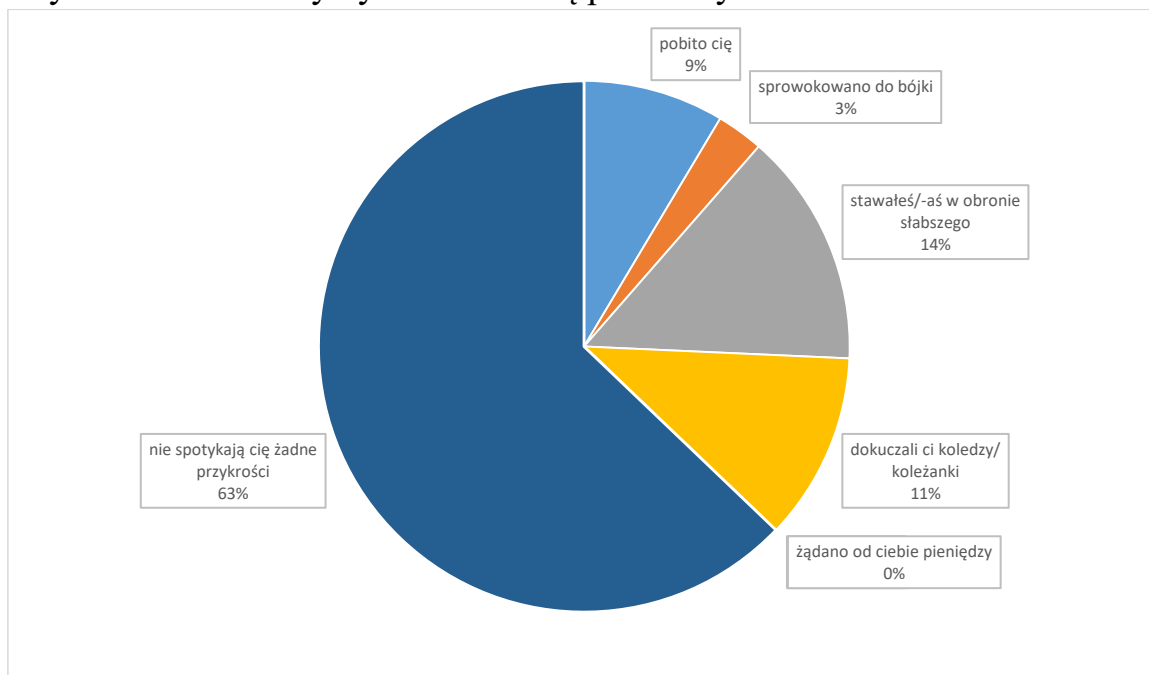
28 dzieci nie wskazało miejsc, których unika. A jedno dziecko wskazało świetlicę

4. Jeśli czujesz się mniej bezpiecznie, to dzieje się to najczęściej:

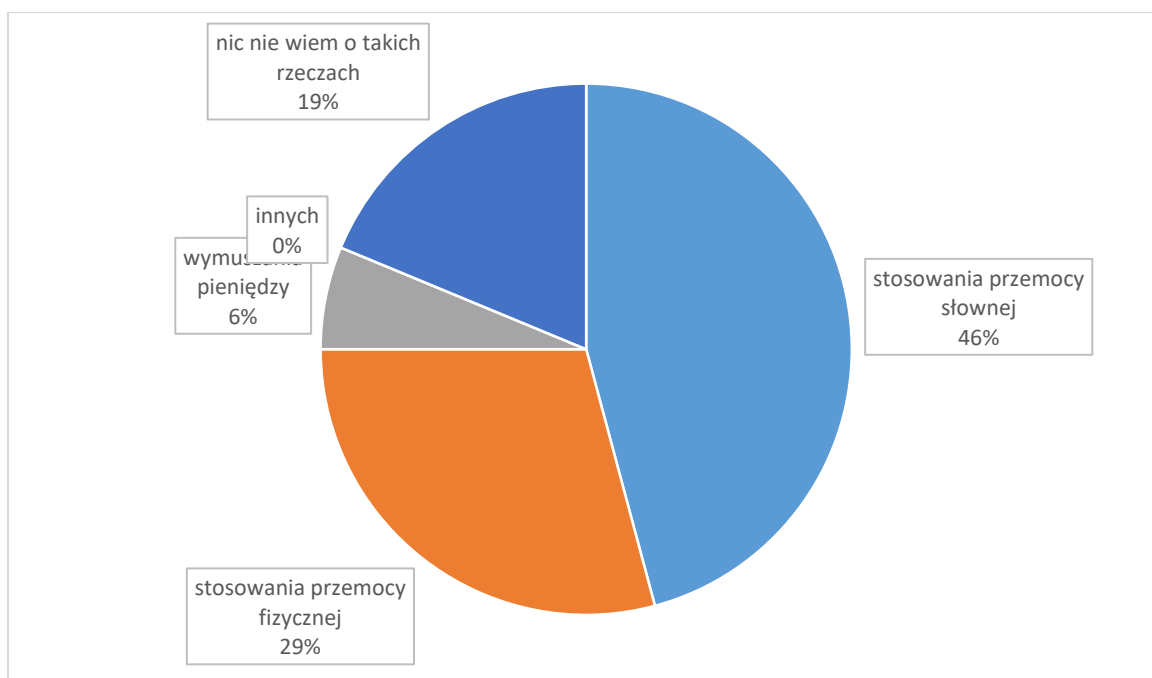
27 dzieci nie czuje zagrożenia w szkole. Po 1 dziecku przed lekcjami, podczas przerw i w czasie lekcji. 4 lęk odczuwa po lekcjach, troje dzieci na dziedzińcu. Dzieci wskazały również klatkę schodową jako miejsce gdzie czują się niebezpieczne.

5. Czy na terenie szkoły byłeś/ -aś ofiarą przemocy?

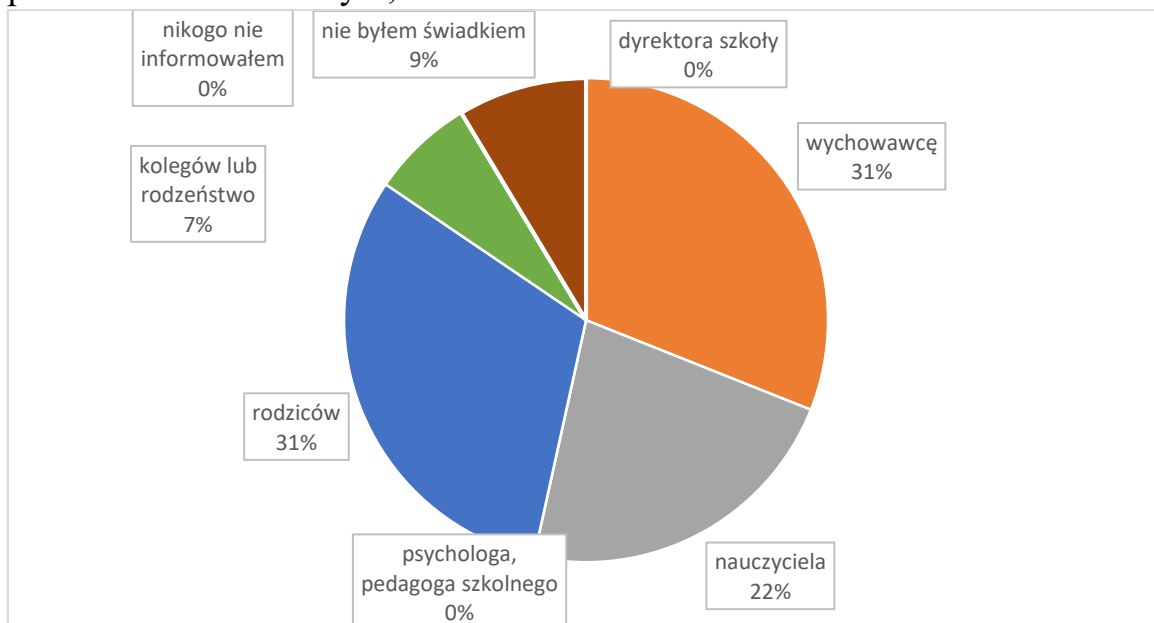
22 dzieci nie spotkało się z żadnymi przykrościami. Nikt nie zgłosił kradzieży ani żądań pieniędzy. 5 stawało w obronie słabszych, 4 dokuczali koledzy, 3 było pobitych a 1 dziecko zostało sprowowane do bójki

6. Czy na terenie szkoły byłeś/aś świadkiem:

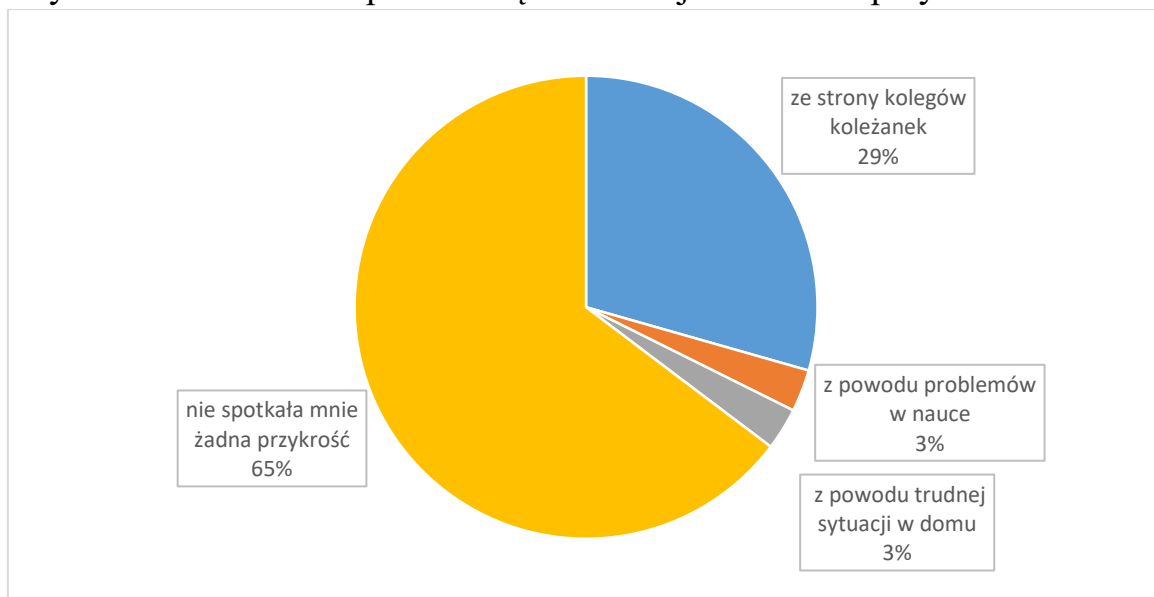
Najczęściej dzieci zgłaszały przemoc słowną np. wyzwiska, obrażania 22, fizyczną np.: bicia, popychania 14, troje wymuszanie pieniędzy, 9 nic nie wiedziało o takich rzeczach. Innych nie zgłoszono.

7. Jeśli byłeś/aś ofiarą bądź świadkiem powyższych zdarzeń, to poinformowałeś/aś o tym;

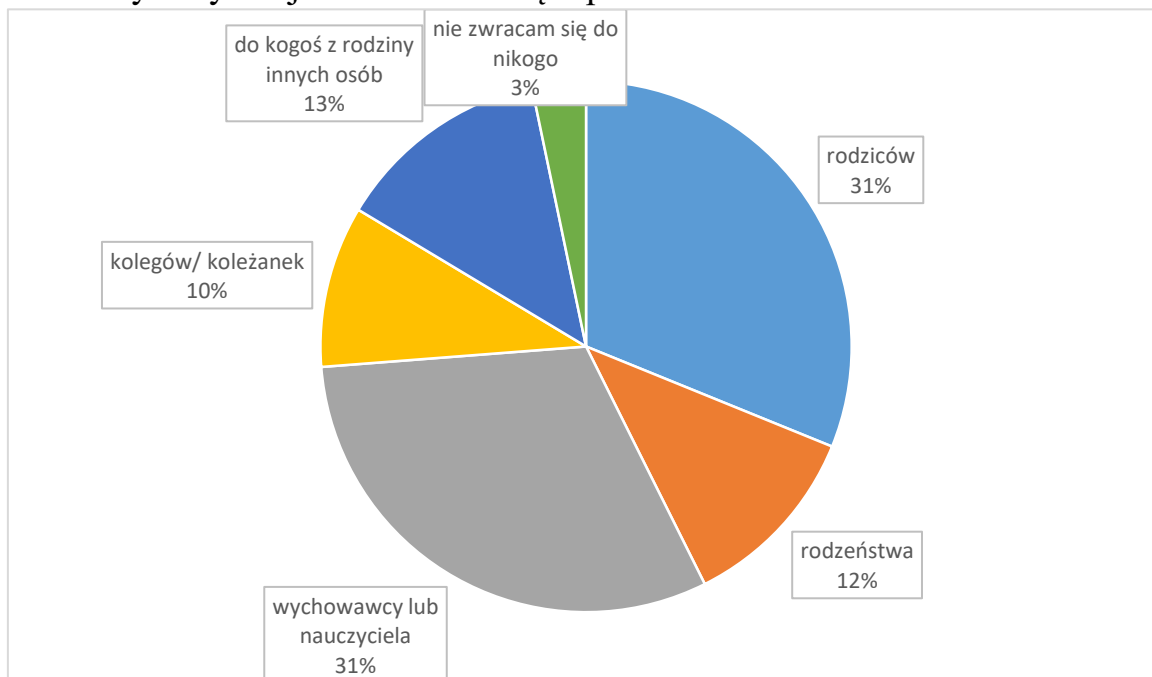
Dzieci które były świadkiem przemocy w szkole informowały wychowawców i rodziców na równi po 18 odpowiedzi. 13 – nauczycieli, 4 kolegów lub rodzeństwo, 5 nie było świadkami takich zachowań a nikt nie zgłaszał się do dyrektora szkoły, psychologa i pedagoga szkolnego.

8. Czy w ostatnim czasie spotkała cię w szkole jakkolwiek przykrość?

10 dzieci doświadczyło przykrości ze strony kolegów koleżanek 1 z powodów problemów w nauce, 1 z powodu złej sytuacji w domu a 21 nie spotkała żadna - przykrość.

9. W trudnych sytuacjach zwracasz się o pomoc do:

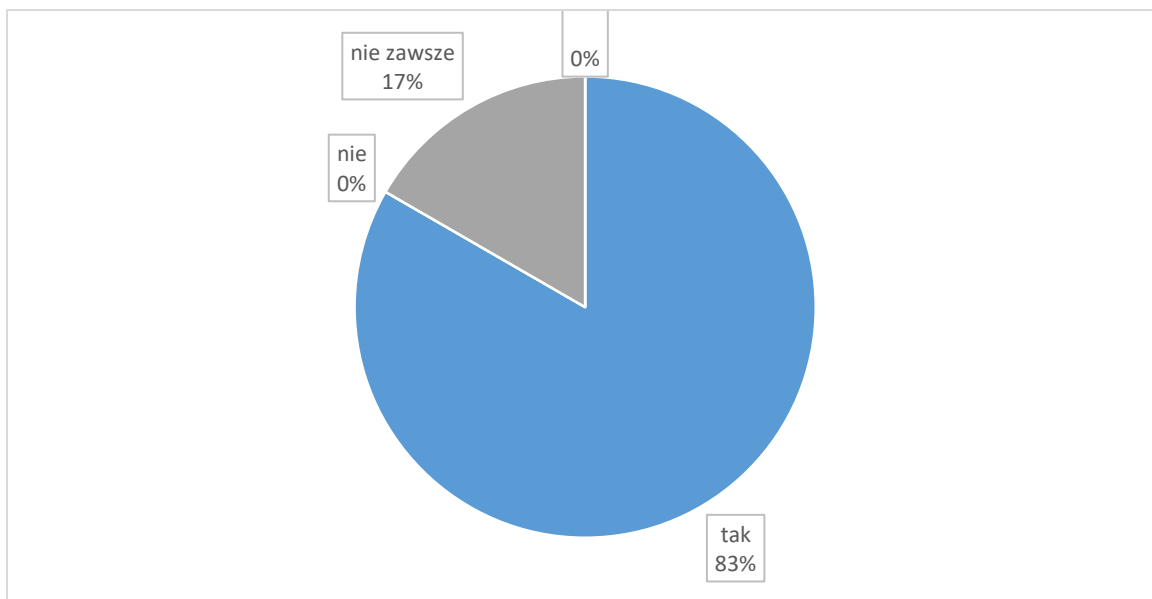
Dzieci najczęściej zwracają się do rodziców i wychowawców i nauczycieli po równo po 19. Następnie do kogoś z rodziny – 8 do rodzeństwa -7 do kolegów i koleżanek 6. Dwoje nie zwraca się do nikogo.

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA UCZNIÓW

76 % uczniów uważa szkoła za miejsce bezpieczne, tylko 24 nie ma na ten temat zdania. Nikt nie wskazał szkoły jako miejsce niebezpieczne. Dzieci najbezpieczniej w czasie przerw czują się na korytarzu, przed salą na dziedzińcu. Zdarzały się dopiski nauczyciele są wszędzie. Dzieci nie wskazały miejsc zagrożenia, których się boją unikają, Jeżeli odczuwają dyskomfort to dzieje się to po i przed lekcjami. 63% nie spotkało się z żadnymi przykrościami na terenie szkoły. Nieliczni zaznaczyli w ankiecie bójki, dokuczanie przez kolegów i koleżanki. Częściej dzieci były świadkami przemocy słownej i fizycznej (22 i 14) aniżeli jej doświadczyły. W równym stopniu ufają wychowawcom jak rodzicom zgłaszając ewentualne zagrożenia ze strony kolegów i koleżanek.

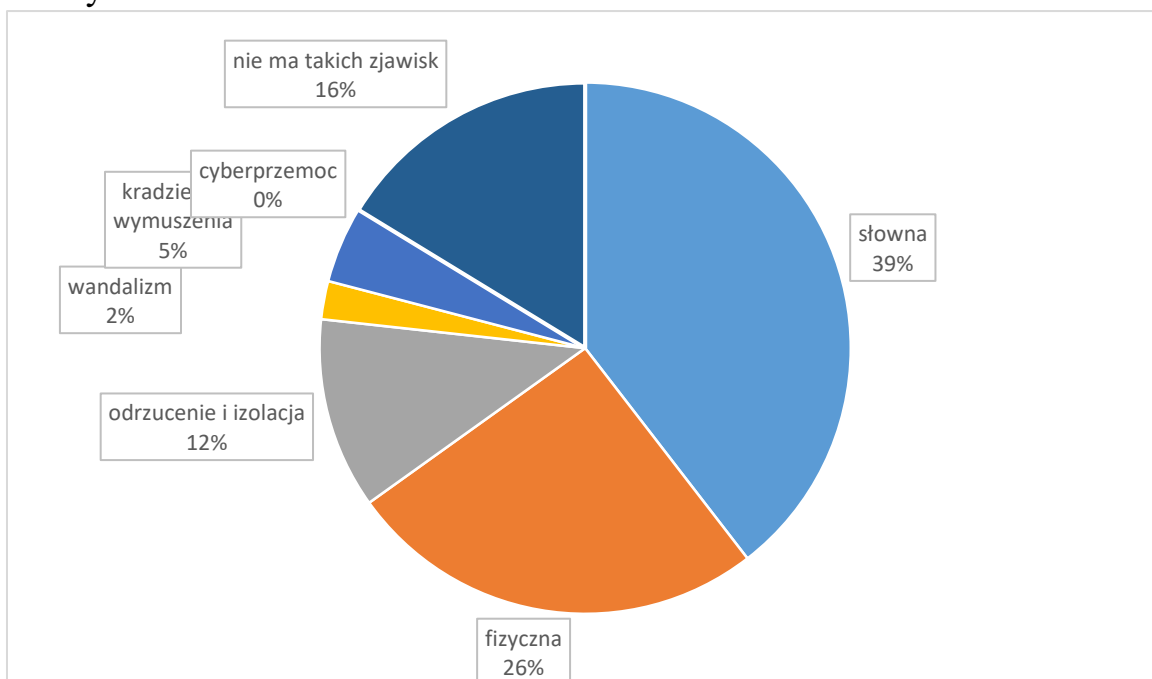
3. WYNIKI BADANIA RODZICÓW

1. Czy Państwa dziecko czuje się bezpiecznie w szkole?

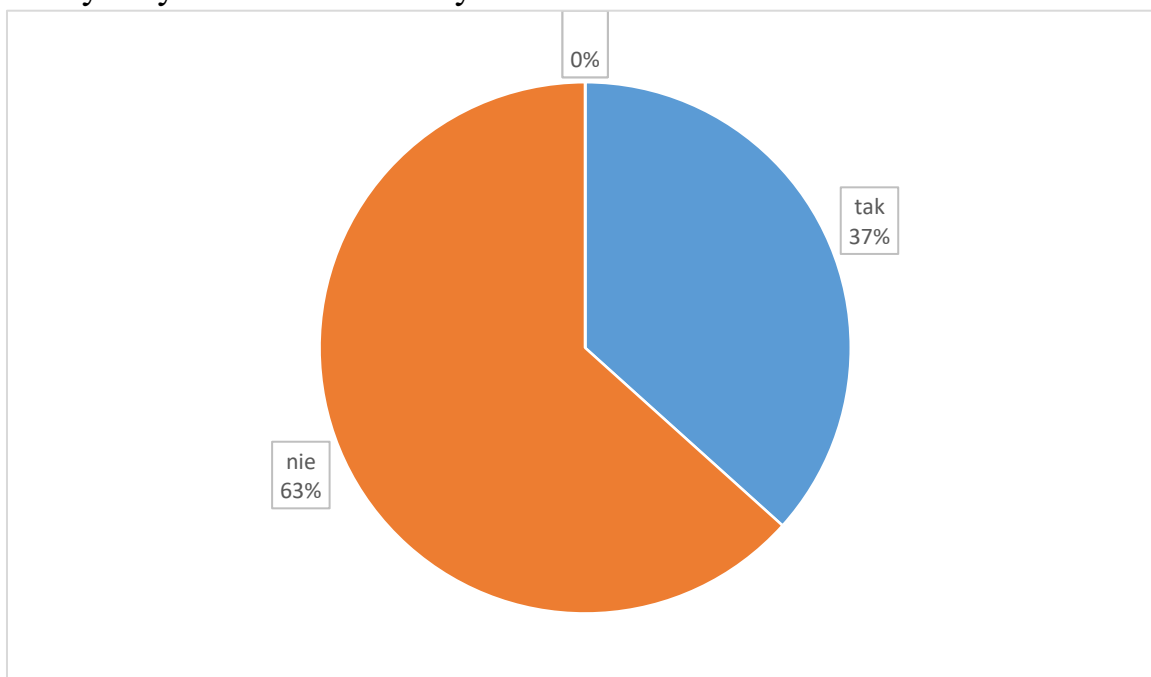
Zdaniem 25 rodziców ich dzieci czują się bezpieczne w szkole, nikt nie zgłosił szkoły jako miejsca niebezpiecznego 5 uważa, że szkoła nie zawsze jest miejscem bezpiecznym.

2. Z jakimi formami agresji spotykają się najczęściej Państwa dzieci na terenie szkoły:

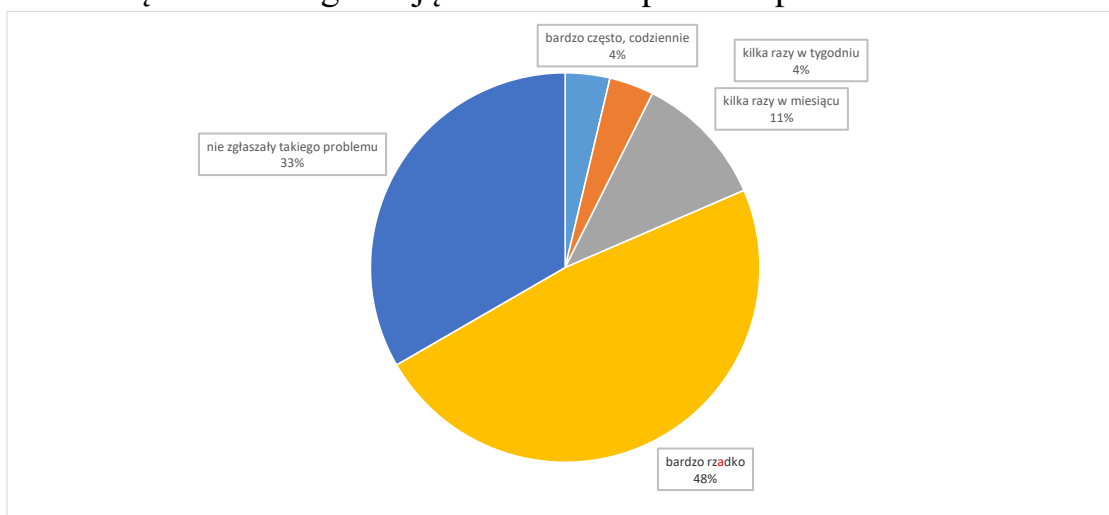
Z przedstawionych form agresji rodzice najczęściej wybierają agresję słowną - 17, fizyczną – 11, odrzucenie i izolację – 5, kradzieże i wymuszenia – 2. Siedmioro uważa, że w naszej szkole nie ma takich zjawisk.

3. Czy Państwa dzieci zgłaszają, że były ofiarami zachowań agresywnych ze strony innych na terenie szkoły?

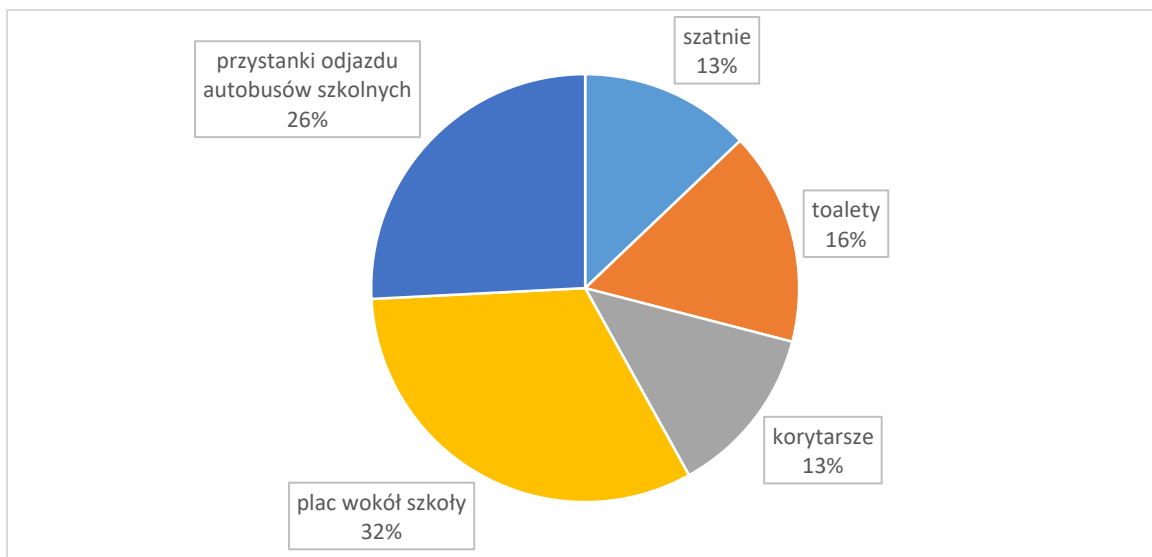
Jedenaścioro rodziców twierdziło, że ich dzieci były ofiarami zachowań agresywnych ze strony innych uczniów 6, uczniów ze starszych klas 3, z klasy dziecka 2.

4. Jak często dzieci zgłaszają Państwu ten problem?

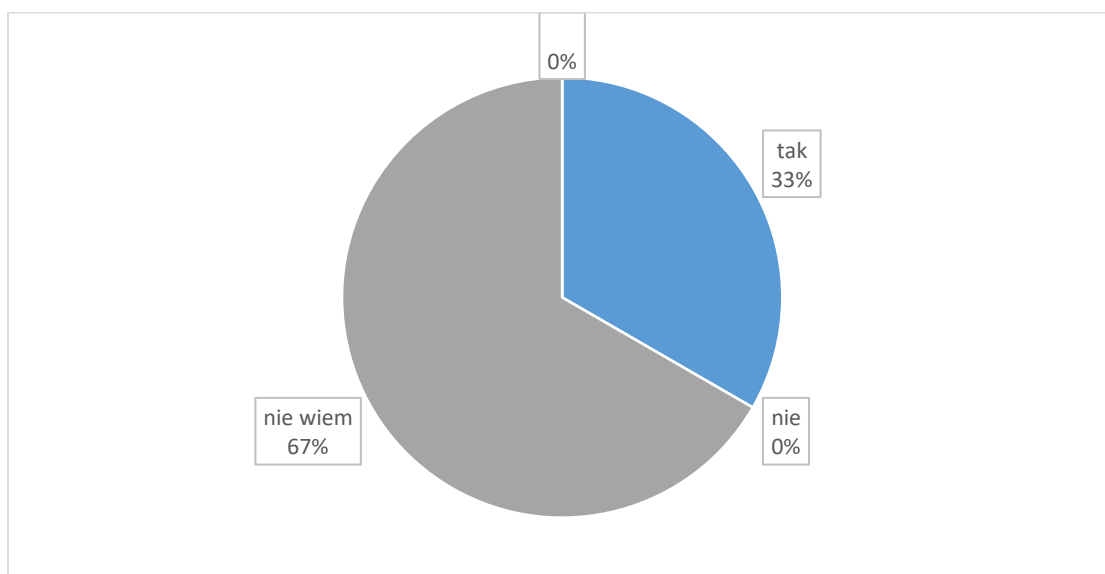
13 rodziców spotyka się z tym faktem bardzo rzadko, 9 twierdzi, że ich dzieci nie zgłaszają takiego problemu. Bardzo częste zgłaszanie i kilkakrotne w tygodniu odbiera po 1 rodzicu. Jest też grupka 3 osób mająca ten problem 3 razy w miesiącu. Rodzice uważają, że dzieci czują się zagrożone na przerwach, na schodach przez uczniów starszych klas.

5. Jakie jest wg Państwa najmniej bezpieczne miejsce w szkole

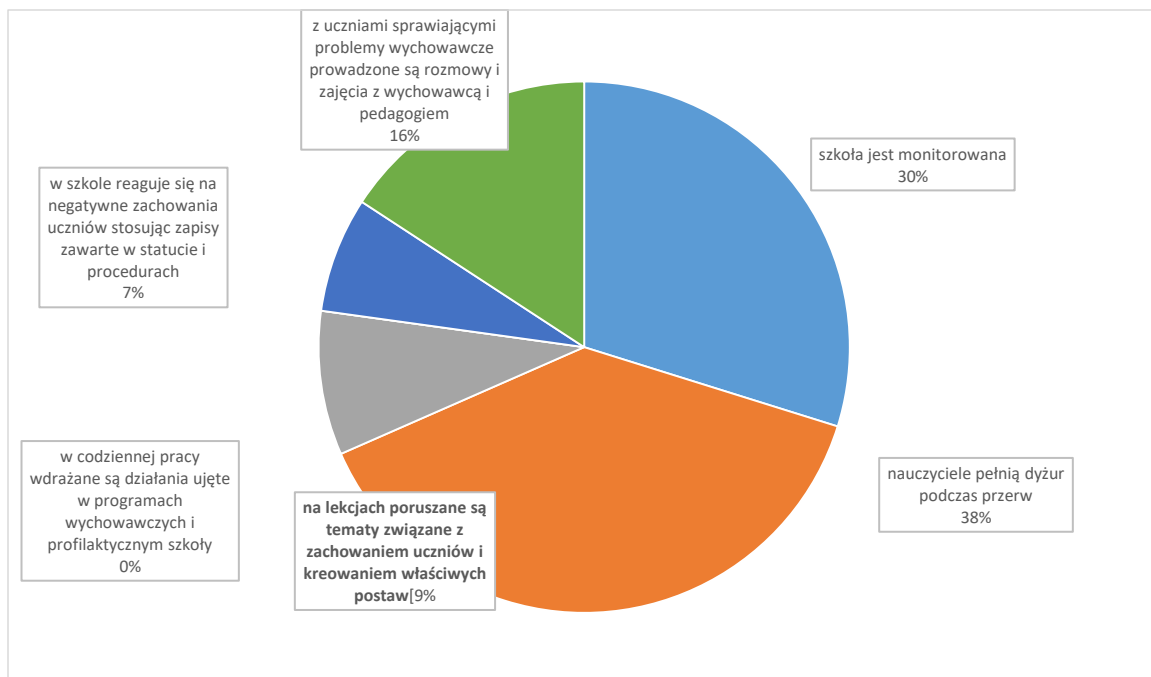
Rodzice za najmniej bezpieczne miejsca wskazują teren poza budynkiem szkolnym, jak przystanek autobusowy – 8 , plac wokół szkoły – 10. Rzadziej wskazywane były toalety -5, szatnie i korytarze po 4.

6. Czy w szkole podejmowane są działania przeciwdziałające zjawiskom przemocy?

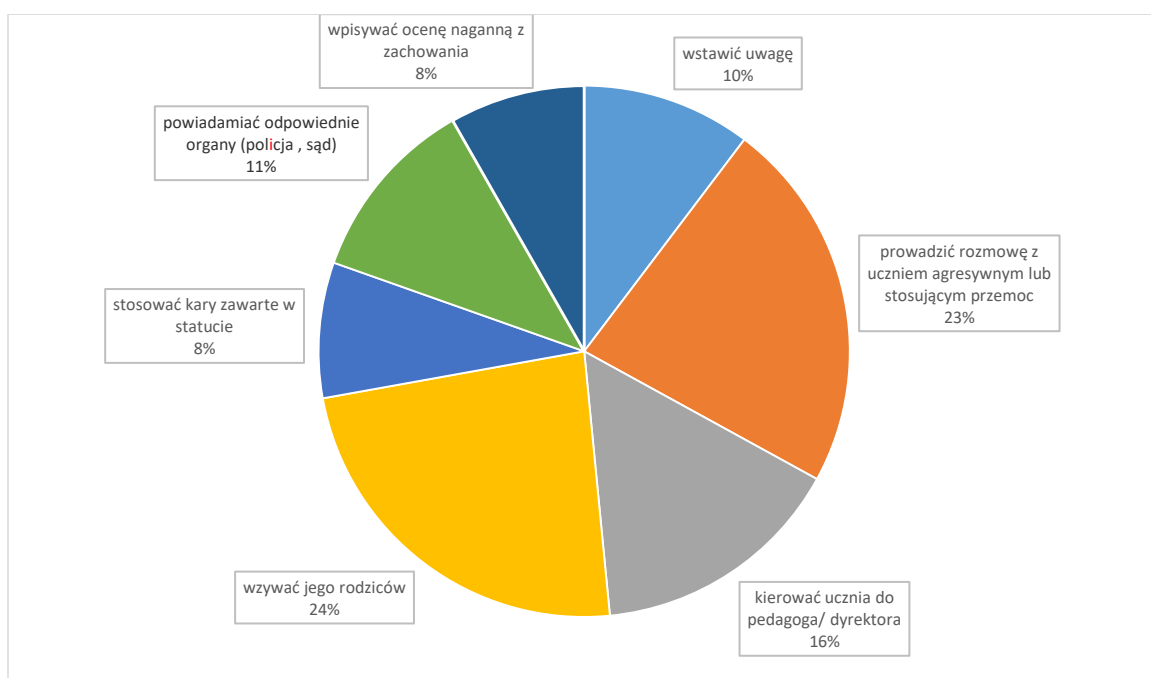
16 rodziców nie wie czy w szkole są podejmowane działania przeciwdziałające zjawiskom przemocy. 8 potwierdza ten fakt.

7. Jakie działania podejmuje szkoła, aby przeciwdziałać zjawiskom przemocy i agresji?

Działania które podejmuje szkoła, aby przeciwdziałać zjawiskom przemocy i agresji, zdaniem rodziców to pełnienie dyżurów przez nauczycieli -22, monitoring szkolny -17, rozmowy i zajęcia wychowawcze z dziećmi sprawiającymi problemy wychowawcze – 9. W mniejszym stopniu poruszane są tematy związane z zachowaniem uczniów i kreowaniem właściwych postaw podczas lekcji – tylko 5 rodziców udzieliło takiej odpowiedzi.

8. Jak Państwa zdaniem powinni reagować nauczyciele w przypadku agresywnego zachowania ucznia:

Zdaniem rodziców nauczyciele powinni prowadzić rozmowy z agresywnymi uczniami – 22, wzywać ich rodziców – 23, powiadamiać odpowiednie organy (policja, są) – 11, wstawiać uwagi – 10, kierować ucznia do pedagoga/dyrektora – 15, wpisywać ocenę negatywną z zachowania – 8.

4. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA RODZICÓW

Analiza ankiety przeprowadzonej wśród rodziców

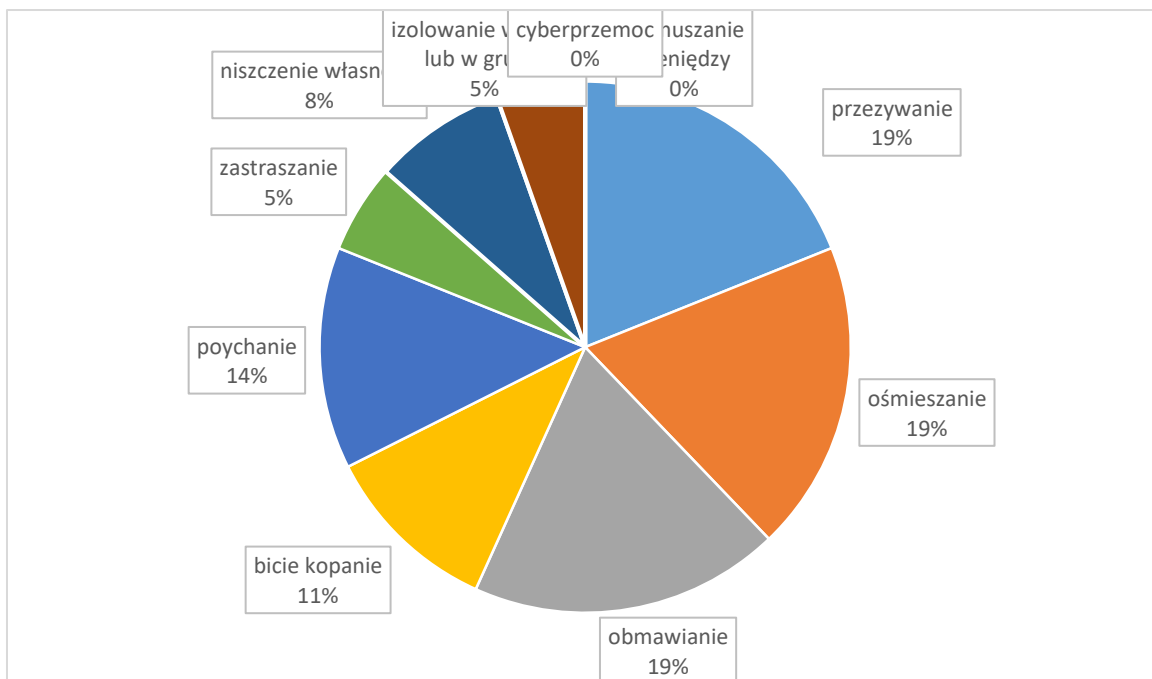
83% rodziców uważa, że dzieci czują się bezpieczne w szkole. Najczęściej spotykana forma agresji to agresja słowna, w mniejszym stopniu fizyczna i odrzucenie i izolacja. Nie zauważa się zjawiska cyberprzemocy. 77% dzieci zgłosiło rodzicom, że były ofiarami agresji ze strony innych uczniów, najczęściej ze starszych klas i klas dzieci. Problem ten jest zgłaszany bardzo rzadko 48%, a 33% nie zgłaszało tego problemu wcale. Według rodziców ich dzieci największe zagrożenie odczuwają podczas przerw, na schodach i od uczniów starszych klas. Natomiast zdaniem rodziców najmniej bezpiecznym miejscem jest otoczenie szkoły i przystanki autobusowe. Mała liczba rodziców widzi problem w szatniach, toaletach i na korytarzach. Tylko 33% rodziców wie jakie działania przeciwdziałające przemocy podejmuje szkoła. Najczęściej wymienianymi działaniami, aby przeciwdziałać przemocy i agresji ze strony szkoły jest monitorowanie szkoły i pełnienie dyżurów przez nauczycieli. Zdaniem rodziców nauczyciele powinni w przypadku agresywnego zachowania ucznia wzywać jego rodziców, prowadzić rozmowy, powiadamiać odpowiednie organy (policja, są), wstawiać uwagi, kierować ucznia do pedagoga/dyrektora, wpisywać ocenę negatywną z zachowania.

5. WYNIKI BADANIA NAUCZYCIELI

Poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w opinii nauczycieli

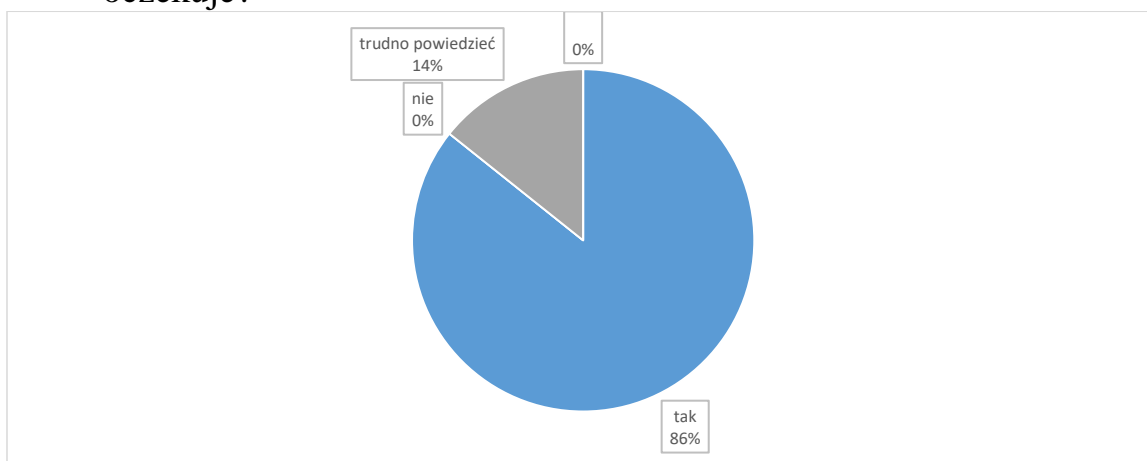
1. Jakie zachowania wpływają Pani/Pana zdaniem – na obniżenie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole?

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Najczęściej wymienianym powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole jest, według nauczycieli, przezywanie (19%), ośmieszanie (19%) oraz obmawianie (19%). Na dalszych miejscach pod względem częstości wskazań znalazły się: bicie, kopanie lub popychanie a także zastraszanie, niszczenie własności, izolowanie w grupie, wymuszanie pieniędzy, cyberprzemoc.

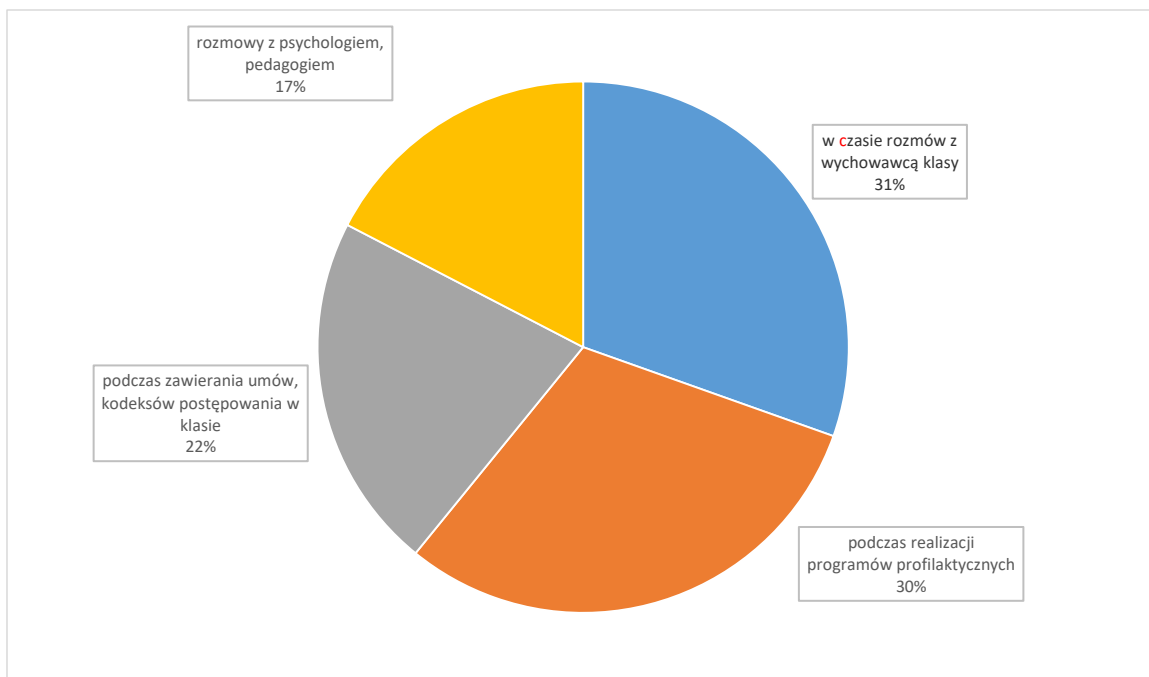
2. Czy, Pani/Pana zdaniem, uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje?

Prawie wszyscy zapytani nauczyciele stwierdzili, że uczniowie wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich (81%).

Pozostałe 19% badanych wskazało odpowiedź: „Trudno powiedzieć”.

3. W jaki sposób uczniowie zostali o tych zasadach poinformowani?

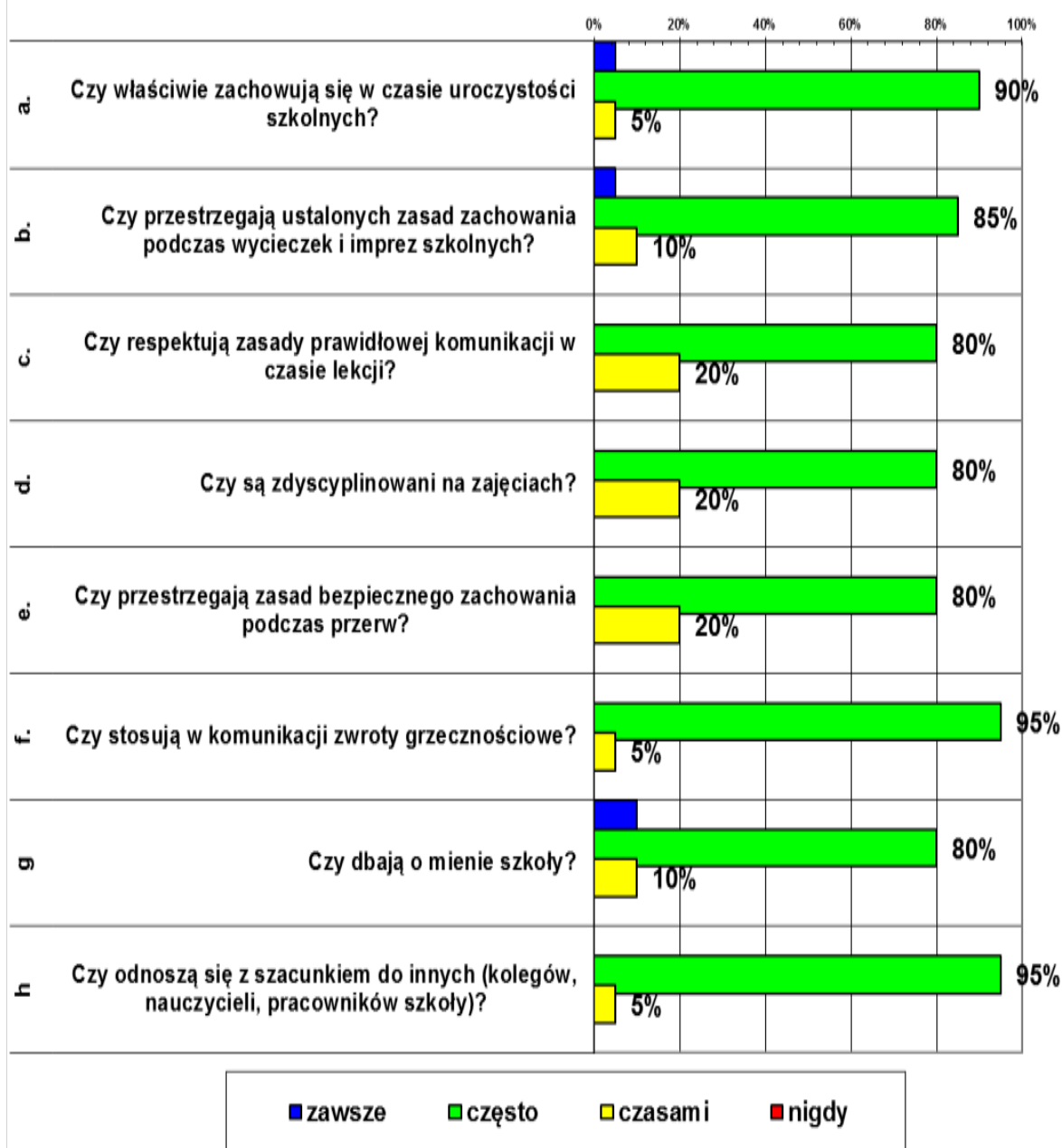

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według nauczycieli, są wychowawcy klas. W dalszej kolejności wymieniane były spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki, procedury przyjęcia norm zachowania w klasie, rozmowy z psychologiem.

4. Czy uczniowie Pani zdaniem przestrzegają norm zachowania w szkole?

Czy uczniowie - Pani/Pana zdaniem - przestrzegają norm zachowania w szkole?

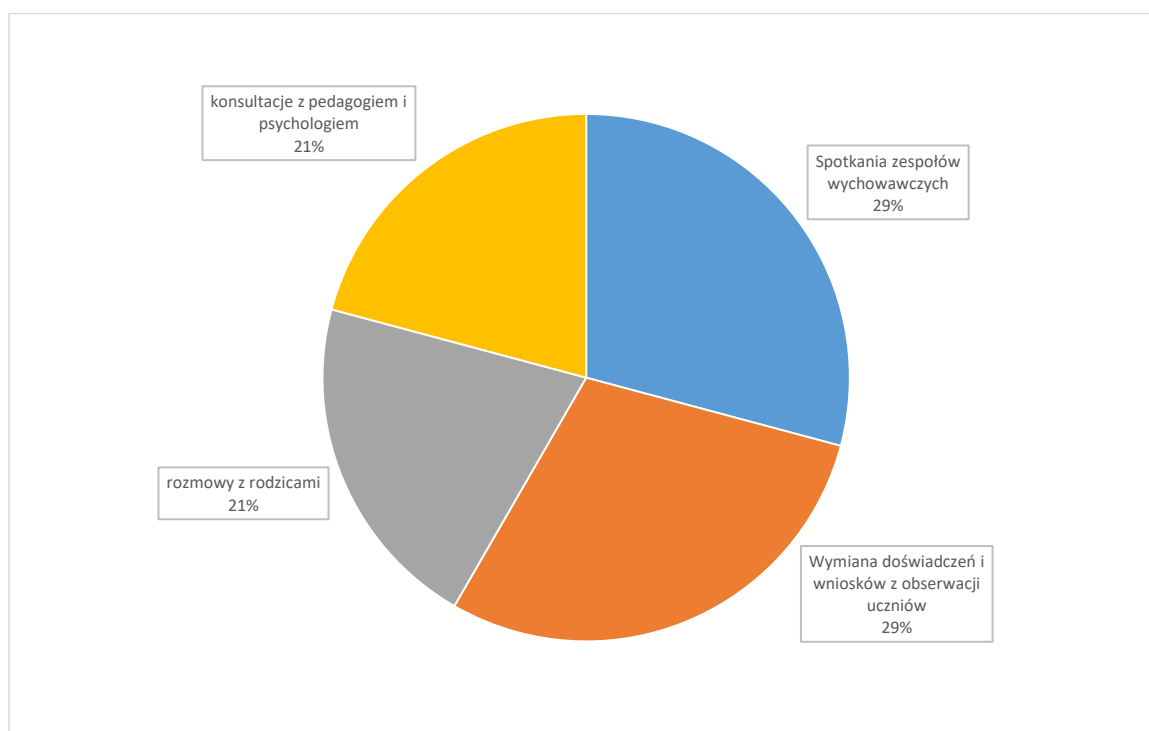

Według 95% nauczycieli uczniowie zawsze lub często właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych, a pozostałe 5% nauczycieli uważa, że dzieci czasami zachowują się właściwie w czasie uroczystości szkolnych. Dokładnie 90% ankietowanych stwierdza, że uczniowie zawsze i często właściwie zachowują się podczas wycieczek i imprez szkolnych.

Na odpowiedź czasami wskazało 10% respondentów. Również 80% respondentów uważało, że uczniowie często respektują normy prawidłowej komunikacji podczas lekcji. Taki sam odsetek ankietowanych stwierdził, że

dzieci są zdyscyplinowane na zajęciach. Zdaniem 80% pytaných, uczniowie często lub zawsze przestrzegają norm bezpiecznego zachowania podczas przerw. Stosowanie zwrotów grzecznościowych przez uczniów zawsze lub często potwierdza 95% ankietowanych nauczycieli. Według 90% nauczycieli, uczniowie zawsze lub często dbają o mienie szkoły. Według 95% ankietowanych, uczniowie naszej szkoły często odnoszą się z szacunkiem do innych, czyli kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.

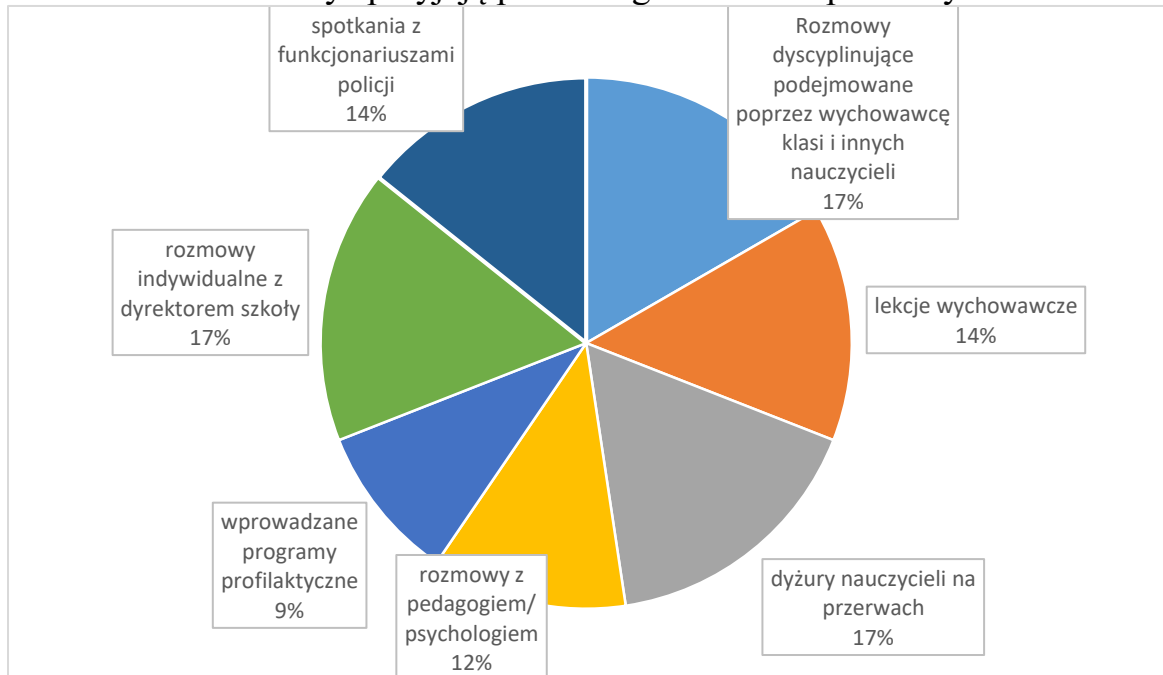
5. Które działania pomagają w diagnozowaniu zachowań uczniów?

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Wszyscy nauczyciele uważają, że najbardziej skuteczne działania, które pomagają w diagnozowaniu zachowań uczniów, to spotkania zespołów wychowawczych i wymiana doświadczeń i wniosków z obserwacji uczniów.

6. Które działania szkoły sprzyjają przestrzeganiu norm społecznych?

Największy odsetek badanych wskazał na rozmowy dyscyplinujące podejmowane poprzez wychowawcę klas i innych nauczycieli, następnie dyżury nauczycieli na przerwach i rozmowy indywidualne z dyrektorem szkoły, lekcje wychowawcze, rozmowy z pedagogiem i psychologiem. Na końcu wskazywano na wprowadzane programy profilaktyki.

7. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA NAUCZYCIELI

Najczęściej wymienianym powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole jest, według nauczycieli, przezywanie (19%), ośmieszanie (19%) oraz obmawianie (19%). Na dalszych miejscach pod względem częstości wskazań znalazły się: bicie, kopanie lub popychanie a także zastraszanie, niszczenie własności, izolowanie w grupie, wymuszanie pieniędzy, cyberprzemoc.

Prawie wszyscy zapytani nauczyciele stwierdzili, że uczniowie wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich. (81%).

Pozostałe 19% badanych wskazało odpowiedź: „Trudno powiedzieć”.

Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według nauczycieli, są wychowawcy klas. W dalszej kolejności wymieniane były spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki, procedury przyjęcia norm zachowania w klasie, rozmowy z psychologiem.

Według 95% nauczycieli uczniowie zawsze lub często właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych, a pozostałe 5% nauczycieli uważa, że dzieci czasami zachowują się właściwie w czasie uroczystości szkolnych. Dokładnie 90% ankietowanych stwierdza, że uczniowie zawsze i często właściwie zachowują się podczas wycieczek i imprez szkolnych.

Na odpowiedź czasami wskazało 10% respondentów. Również 80% respondentów uważało, że uczniowie często respektują normy prawidłowej komunikacji podczas lekcji. Taki sam odsetek ankietowanych stwierdził, że dzieci są zdyscyplinowane na zajęciach. Zdaniem 80% pytanym, uczniowie często lub zawsze przestrzegają norm bezpiecznego zachowania podczas przerw. Stosowanie zwrotów grzecznościowych przez uczniów zawsze lub często potwierdza 95% ankietowanych nauczycieli. Według 90% nauczycieli, uczniowie zawsze lub często dbają o mienie szkoły. Według 95% ankietowanych, uczniowie naszej szkoły często odnoszą się z szacunkiem do innych, czyli kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.

Wszyscy nauczyciele uważają, że najbardziej skuteczne działania, które pomagają w diagnozowaniu zachowań uczniów, to spotkania zespołów wychowawczych i wymiana doświadczeń i wniosków z obserwacji uczniów. Największy odsetek badanych wskazał na rozmowy dyscyplinujące podejmowane poprzez wychowawcę klas i innych nauczycieli, następnie dyżury nauczycieli na przerwach i rozmowy indywidualne z dyrektorem szkoły, lekcje wychowawcze, rozmowy z pedagogiem i psychologiem. Na końcu wskazywano na wprowadzane programy profilaktyki.

II. WNIOSKI

1. Uzyskanie w badaniu odpowiedzi dotyczące poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole wykazują dużą zbieżność opinii uczniów, nauczycieli i rodziców. Według respondentów, uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
2. Najczęstszym źródłem poczucia zagrożenia uczniów, według wszystkich kategorii badanych były różne formy agresji werbalnej. Należy zwrócić uwagę, że takie formy przemocy słownej wymieniane przez ankietowanych jak: ośmieszanie, obmawianie czy izolacja towarzyska, choć niepożądane, przynależą do naturalnych mechanizmów kontroli społecznej i kształtowania relacji w grupach rówieśniczych. Jako takie nie mogą zostać w pełni wyeliminowane z repertuaru zachowań uczniów, choć oczywiście należy dążyć do tego, aby ograniczać ich występowanie i dokuczliwość.
3. W szkole podejmuje się działania kształtujące właściwe zachowania co jest wynikiem dobrej pracy pedagogicznej nauczycieli i dobrze sprawowanym nadzorem nad dziećmi w szkole.
4. Uczniowie, według wszystkich trzech grup badanych, zawsze lub często stosują się do obowiązujących w różnych sytuacjach norm zachowania. Uzyskane odpowiedzi niewątpliwie świadczą o właściwym kierunku i skuteczności szkoły w oddziaływaniu na postawy i zachowania uczniów.
5. Działania szkoły i rodziców odnośnie dyscyplinowania uczniów i zachowania bezpieczeństwa skierowane powinny być, w opinii badanych, raczej na pracę wychowawczą niż stosowanie kar. Praca wychowawcza nauczycieli jest ceniona przez rodziców i stanowi ważną część pracy nauczycieli. Działania diagnozujące

przestrzeganie norm zachowań w szkole są, w ocenie rodziców i nauczycieli, bardzo skuteczne.

III. REKOMENDACJE DO DALSZEJ PRACY PEDAGOGICZNEJ

1. Podczas omawiania praw i obowiązków ucznia na lekcjach wychowawczych należy upewnić się, czy uczniowie odróżniają prawa od obowiązków oraz czy je właściwie rozumieją.
2. Przeprowadzać rozmowy z uczniami na temat kulturalnego zachowania się wobec innych, wskazywać sposoby radzenia sobie z agresją.
3. Nieustannie podkreślać, że przemoc słowna jest tak samo naganna i może być karana, jak przemoc fizyczna i przypominać o konsekwencjach postępowania krzywdzącego innych.
4. Informować o odpowiedzialności prawnej za rozpowszechnianie oszczerstw w Internecie oraz uczulać na kwestie związane z poszanowaniem prawa do zachowania prywatności w sieci.
5. Podczas zebrań należy przypominać rodzicom, że w środowisku rodzinnym również powinny być promowane właściwe postawy i normy zachowań. Należy aktywizować rodziców do zaangażowania się w działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów w szkole.
6. Należy stale uświadamiać uczniom konsekwencje nieprzestrzegania norm społecznych oraz nieustannie przypominać im zasady obowiązujące w naszej szkole.